

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Corespondențele sunt, a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sidoxia.

Nici prin ridicarea taxelor sidoxiale la 10 cr. de capul familiei nu s'au putut delătura neajunsul, care s'a introdus cu era constituțională. An de an creștea diferența dintre sumele anticipate și cele încassate pentru acoperirea anticipațiilor. Era în pericol însuși fondul predat la 1868, căci în 20 de ani el s'a mistuit jumătate nu mai pentru acoperirea diferenței.

Biserica în îngrijirea sa cerea socotela despre sumele încassate și despre restanțe, ca să se vadă unde e greutatea și care e adevărata cauză a pericolului.

La anul 1894 ministrul de culte aduce la cunoștința bisericii, că cu începutul anului 1895 organele finanțare ale statului nu vor mai încassa taxele sidoxiale.

Este de interes să se cunoscă curentul din ministerul de culte față cu arhiepiscopul metropolit după 20 de ani.

În numărul trecut am arătat vederile ministrului de culte la anul 1874. Se vedem acuma și vederile din sinul ministerului din anul 1894.

La acest an ministrul de culte are următoarele resone:

„Cu anul 1864 prin preainaltul rescript din 8 Aprile s'a dat pe s'ema metropolitului din mijlocele destinate spre scopurile bisericii gr.-or. o sumă de 4000 fl. prin urmare acel metropolit dela anul 1864 nu a mai fost avizat numai la cele 8000 fl. anticipate dela stat în sarcina taxelor sidoxiale, ci o parte a dotațiunii metropolitului e asigurată în sarcina vistieriei statului.

„După cum prea bine este cunoscut taxele sidoxiale sunt de natura dărilor bisericești, prin urmare ca și dările celorlalte biserici cu organism autonom, regulata încassare a acestor taxe se poate asigura pe cale administrativă.

„Prin ridicarea sidoxiei la 10 cr. de familie, care ridicare s'a aprobat de către guvern în anul 1890, fiind circa 160.000 familii române greco-orientale arhidiecezane, din taxele sidoxiale poate să se încaseze suma de 16.000 fl. Nu se poate

deci presupune, că pe lângă ajutorarea administrațiunii de ași suma de 8000 fl. ca salariu al metropolitului se nu se potă încasa chiar și între împrejurările cele mai nefavorabile.

„În anul 1868 sub titlul de fond sidoxial s'a dat în administrațiunea autonomă a bisericii o sumă de 121.952 fl. 34 cr.

„Suma acesta a crescut exclusiv din plusul taxelor sidoxiale, și nicăiri nu este urmă, că acel fond ar avé și altă destinațiune specială fundațională. Dela 1868 acel fond de bună s'ema a mai crescut, deci, deși el nu ar fi suficient să de acoperă întreaga metropolitului de 8000 fl., la tot cazul e în stare să anticipeze cele 8000 fl. pe lângă încassarea taxelor sidoxiale precari le-a anticipat până acuma statul.

„Deci temerea contra propunerii de a se da în administrațiunea autonomă a bisericii și taxele sidoxiale, invocate la 1874 și anume: că împrejurări economice, capriiul credincioșilor și o eventuală agitațiune ar pute face problematica emolumentele de sub întrebare ale prelatului, față cu datele înșirate mai sus, nu mai potă fi privită ca motivată, ca justificată.

ca motivată, ca justificată.

ca motivată, ca justificată.

Scopul nostru e se facem simplu istoricul taxelor sidoxiale, de aceea noi ne abștinem dela o apreciere critică, o facem din adins acesta.

Dacă nu acesta, adecă expunerea istorică a faselor prin cari a trecut afacerea cu sidoxia ar fi scopul nostru, atunci am pute face comparare între motivele din 1874 pentru încassarea taxelor prin organele statului și cele din 1894 pentru neincassarea mai departe prin acelea. Am pute face întrebarea pentru- ce în 1874 s'a făcut necesitatea de a-ve în guvernul în legături mai stricte cu acest prelat, și pentru- ce acuma au încetat necesitatea acesta? pentru- ce în 1874 s'a simțit necesitatea ca statul se susțină și el din a sa parte autoritate prelatului, și acuma numai e necesitate?

Pentru- ce în 1874 a trebuit ferit prelatul de a deveni înatârnat dela dispozițiunea credincioșilor sei, și acuma trebuie lăsat, ca el în toate se atârne

eventual dela dispozițiunea bună-rea a acelor credincioși?

Am pute face asemenea întrebări d'ora și altele, dară nu acesta este scopul nostru, de ceea trecem la conținutarea firului istoric.

Plecarea Țarului din Viena s'a întâmplat Vineri în 29 August la orele 11 a. m. Înaintea plecării s'a făcut cu multă ceremonie obicinuita revistă a trupelor austriace staționate în Viena și giur. Țarul purta uniformă de general al regimentului al 2-lea de infanterie, Alexandru I, împăratul Rusiei. Presentate au fost trupele de cătră însuși Maiestatea Sa Monarhul nostru, care au făcut înaintea Țarului onorurile militare. — Pe drumul cătră gara de Nord de unde au plecat Suveranii Rusiei au fost aclamați cu însuflețire de publicul vienez. Despărțirea cu privilegiul plecării a fost foarte afectuoasă. Suveranii s'au îmbrățișat și sărutat. — Înaintea de a pleca Maiestățile Rusiei au conferit imbelșugate daruri. Pentru regimentul al 2-lea de infanterie au lăsat 3 ruble de soldat. — În decursul acestei 3 ale vizite nu s'a ivit nici un incident nelișitor.

Principele Lobanov, ministrul de externe al Rusiei, unul dintre cei mai de frunte dirigători ai politicii europene a murit în 30 l. c. în călătoria sa dela Viena la Kiev, unde a însoțit pe țarul, o mörte subită. Reposatul a fost de 71 ani și pe lângă toate cunoștințele sale diplomatice a ajuns numai târziu la poziție înaltă și hotărâtore în primul rând al Rusiei. El a fost mâna dreaptă a tinerului Țar și un om cu simpatii și legături mari la curțile diferite ale Europei. Pentru Austria are înaltul merit de a fi lucrat cu succes întru susținerea și promovarea relațiilor pacifice cu Rusia. Se știe, că Țarul, pe care mörteea rusului seu ministru l'a spus de foarte dureros, nu face schimbări esențiale din cauza acesta în planul său de călătorie. Drept urmaș al lui se amintesc în primul rând ambasadorul Kapnist din Viena, cu care Goluchovski a și avut o întrevedere de 2 ore, 6 în rëndul amaselor Nelidov și Rostanopolului. Numele complet a lui Lobanov este: Alexei Borissovic Lobanov Rostovsky.

Papa satisfăcut. Se anunță, că principesa Elena de Muntenegru va trece în curend dela religia sa gr.-or. la cea romano-catolică din incidentul cununii sale cu principele de corână al Italiei. Această trecere se considera drept o satisfacție cerută de papa Leo, care tot mai simte dureri cumplite din pricina pierderii principelui Boris al Bulgariei. Infalibilitatea sa ține mult la principiul: Dinte pentru dinte!

De ale Ligei. Procesul dintre Liga cea nouă și membrii Ligei celei vechi nu s'a sfârșit încă. Dl Perietean-Buzău, fostul cancelar a intentat comitetului celui nou un proces de conturbare în posesiunea localului. Acest proces a avut abia în 31 August n. pertractarea finală, în care comitetul cel nou a fost judecat în câștig și cu evacuarea imobilului, admitându-se și executarea provisorie. Comitetul cel nou a apelat la tribunal în contra acestei sentințe.

Adunarea generală

Asociațiunii transilvane în Lugos.

— Raport special. —
(Urmare.)

Intimpinarea corurilor.

Comitetul arangiator între alte puncte ale festivității, și ca o activitate particulară a bănațenilor, a pus la cale și arangierea unei emulări a corurilor din Bănat. Spre scopul acesta secțiunea respectivă a publicat un apel către toate corurile din Bănat; a decis ca fie care cor să se producă la emulare cu o singură piesă, având acesta a se înșcința de timpuriu secțiunii. Toate corurile, ce vor debuta, vor primi apoi notele „Deșteptă te Române”, acesta având a se executa în massă.

Drept urmare de acestor căduros apel a fost, că nouăsprezece coruri s'au organizat la emulare. Dirigenții corurilor, toți învățatori și unii plugari, au venit cu o săptămână înainte pentru a primi informațiunile de lipsă.

Etă lista corurilor cari au conlucrat:

1. Bobda, cor bărb. cântă: „Marșul român” de I. Vidu.
2. Belinț, cor mixt, cântă: „Taci bărbate” de I. Vidu.
3. Căcova, cor bărb., cântă: „Marșul economilor” de C. Porumbescu.

FOIȚA.

Importanța religiunii.

(Urmare.)

Am arătat, că frumosul din punct de vedere moral ajută pe oameni ca să se potă perfecționa tot mai tare, și totodată am dis, că pentru a pute reprezenta frumosul, imaginațiunea lor se fie în un grad mai înalt din care o parte se o potă face simțită și de alții. Această parte e de cea și despre bun din punct de vedere moral.

Pentru a deveni mai morali, noi avem să ne imaginăm ceva moral în grad înalt decum se potă afla moralitatea în om. Trebuie să ne imaginăm un bine absolut perfect concentrat în Dumnezeu. Astfel și în noi se va deace dorință de a ne perfecționa. Deși noi ca oameni nu vom pute fi nici când morali în mod perfect, totuși ne vom nisui a ne apropia de morala perfectă după cât ne e cu putință.

Sau crezi că moralitatea e de prisos? Atunci pentru ce mai sunt judecării, de ce apărătorii păcii? Vedem însă că studiul moral stă în strânsă legătură cu studiul religiunii. S'ar șterge studiul religiunii și cu el și starea morală, atunci spune 'mi din ce motive vei spune cuiva ca să se abțină dela ce e rău? Au d'ora oamenii nu vor face rău numai de frica pedepsei? Omul nu e animal, are înțelepciune, prin urmare el trebuie să fie pus în poziția de a judecă, că din ce motiv face sau nu face ceva. Trebuie aduse înaintea omului motivele, că pentru ce trebuie să se facă de rău și să se facă bine, ca așa tot ce face să de de din conștință proprie. Omenirea trebuie să se țină mai presus decât se facă totul din frică. Pentru ce ne numim noi pe noi regi ai făpturilor, dacă nu ne deosebim prin nimic de animale, mănându-ne din napoi dela pușca în loc de bătă, ca să ne împlinim datorințele noastre.

Om în loc de a se îngriji pentru înmulțirea institutelor de învățământ, vedem înmulțindu-se casarmele de gendarmi. Pentru ce? Pentru că acestia în locul cuvintelor dulci injură, în loc de a da ei exemple bune, se

seu întrebuința de baionetă, în loc de a sădi rușinea, seiu impune frica seiu să însufle grădă în loc de iubire, seiu alunga ér nu conduce. Este prea deositoriu acesta pentru om. Ar trebui se cugete asupra mijlocelor cum se sădăscă în om iubirea cătră ce e bine și frumos, și acestea să-l îndemne la facerea faptelor bune. Sbiciul și bătă să rămână pentru vite.

Având omul sentimente ar trebui să sădăscă în om rușinea, și simțul religios pentru a se obține dela tot ce este rău.

Rușinea și frica obțin pe om dela rău, numai până când crede, că este vedut; ér pe acumi vor comite ori ce fapte rele.

Cel ce crede însă seiu, că el e vedut în ori ce timp și loc, și faptele lui făcute la întunerec se vor vădi la lumină, și că răsplata pentru fapte nu-l va trece.

Etă dar că credința și din acest punct face serviciu mai mare omeniei.

Cugeti ce doresc eu mai mult când stau să me scuț? Să fie sădit în mine o credință atât de firmă încât nimic în lume să nu o potă clăti. Din această credință firmă urmăză iubirea față de Dumnezeu împlinind cu plăcere tot ceea ce așteptă Dumnezeu dela oameni.

Această iubire e unica, care ne potă hrăni inima în întregă viața, fără să fim cândva înșelați. De iubim avuția ea e trecătoare și după ce am perdut-o în sufletul nostru în locul iubirii golul se umple de o tristeță dureroasă. Iubim până la adorațiune o ființă încântătoare, dar mai târziu observi că-ți răsplătesce iubirea cu dispreț și atunci te umpli de furie; de o perți te umpli de un dor ne-bun. De iubim pe Dumnezeu această iubire nașnelătoare te însoțescă în tot locul și în tot timpul, rămânând aceiași. Va dice cineva: cum voi pute iubi pe Dumnezeu pe care nu-l ved? Cel ce va fi iubit în viața ci-neva cu mult foc, va fi iubit în veci pe iubirea e mai puternică atunci, când ființa iubită nu e de față. Acesta provine de acolo, că atunci când e departe, atunci imaginațiunea lucră asupra omului cu mai mare putere, decât atunci când e de față. Omul își crează din ființa iubită un ideal în care dispăre ori ce defect, pe când atunci când e de față trebuie să recunoască într'nsa o ființă ca și tine cu defecte.

(Va urma.)

4. Caransebeș, cor bărb., cântă: „Serenada“ de T. Flondor.
5. Comloșul mare, cor bărb., cântă: „Cântec sârbătoresc“ de I. Karrasz.
6. Comoriște, cor bărbătesc cântă: „Junimea parisiiană“ de Adam.
7. Ghilad, cor bărb., cântă: „Bobocele și inele“ de I. Vidu.
8. Herendești, cor bărbătesc cântă: „Doină doiniță“ de I. Vorobchievici.
9. Ictar, cor mixt, cântă: „Lelea vițeză“ de G. Musicescu.
10. Jena, cor bărbătesc cântă: „Uite mamă“.
11. Oravița, cor gr. or. mixt, cântă: „Dă-mne buzele mele“ de G. Musicescu.
12. Oravița, cor gr.-cat. bărb. cântă: „Ciasul rêu“ de I. Vorobchievici.
13. Oloșag, cor bărb., cântă: „Crângă ruptă“ de I. Vidu.
14. Pesac, cor bărb., cântă: „Spiritul“ de * * *
15. Silha, cor bărb. cântă: „Veste bună“ de I. Costescu.
16. Târgoviște, cor bărb., cântă: „Cucuruz“ de I. Humpel.
17. Ticvanul mare, cor bărbătesc, cântă: „Valurile Dunării“, de Ivanovici.
18. Topolovețul mare, cor mixt, cântă: „Hora Oltului“ de C. Cordoneanu.
19. Chisetu, cor mixt, cântă: „Fii României“ de Musicescu, a acompaniare de pian de dl Liviu Tempea.

Mai pune apoi în fața acestora corul „Reuniunii de cântări și muzică“ din Lugos, constând din 80 membri, și apoi cetitorile făți o idee, cu ce putere s'a executat „Resunetul“ din partea celor (20) douăzeci de coruri. Dar despre acesta mai târziu.

La sosirea acestor coruri, parte cu trăsurile, parte pe tren, Lugosul a devenit mai pitoresc. Iți era drag se privești la sârbătorescile costumuri ale coriștilor și coristelor toți țărani și țărance dela plug, cari țin de cornoarele plugului, și torc cât e ziua și seara se întrunesc în școlă, a învăța cântări bisericicești și naționale!

Corurilor întruine în spațioasă curte scolară a bisericii gr. or. din loc, li-s'a împărțit apoi la fie-care câte o tabelă, cu inscripțiunea locului, de unde sunt. Cătră orele 11 s'au pus toate în șir, și în frunte cu stegurile lor de o frumusețe rară, au parcurs o parte din strada Timișorei, strada Făgetului, au încungiurat piața Lugosului și pe urmă s'au postat spălier în fața edificiului comitatens, unde între vivate însuflețite au așteptat sosirea comitetului Asociațiunii și a preaiubitului lor episcop Nicolae Popea.

Sala comitatului.

Edificiul comitatului, un edificiu pompos și mare ridicat într'o eră fericită, când și românii își potu exercita drepturile lor municipale, dispune de o sală care pentru toate întrunirile și festivitățile făcute până acum, era prea mare. Acum era prea mică, cu mult prea mică pentru a încăpea chiar și numai oșpeții veniți din depărtări. Decorațiune separată nu s'a făcut, rămânând tot așa cum a fost cu ținerea ședinței millenare a congregațiunii. În fața salei erau tablourile M. M. Lor regele și regina, în mărime naturală, în mijlocul acestora figura o emblemă a Ungariei decorată cu steguri în tricolorul magiar. La dreapta era tabloul vestitului Tabajdi pașa, a contelui Wenkheim, etc. Pe lungile mese s'a pus din partea comitetului arangiator frumoșe buchete de flori.

Biroul de presă.

Masa rezervată pentru biroul de presă, o masă, la care puteau șede 16 persoane, a fost prea mică pentru atâția reprezentanți ai ziarelor. Eță lista ziarelor reprezentate: „Telegraful Roman“ Sibiu, „Gazeta Transilvaniei“ Brașov, „Dreptatea“ Timișóra, „Tribuna“ Sibiu, „Fóia Poporului“ Sibiu, „Vulturul“ Oradea-mare, „Fóia diecesană“ Caransebeș, „Unirea“ Blaș, „Controla“ din Timișóra, „Românul“, „Dreptatea“, „Voința națională“, „Epoca“, „Dreptul“, „Naționalul“, „Adevărul“, „Lumea nouă“, „Independence Roumaine“, „Revista tineretii“, și „Constituționalul“, din București: „Hazánk“, „Budapesti Hirlap“, „Magyar Hirlap“, „Országos tudósító“, din Budapesta, „Temesvarer

Zsitung“, din Timișóra, „Krássó Szórényi la pok“, și „Stüdungarn“, din Lugos. Acesta este lista cea mai corectă despre biroul de presă, compusă pe baza înscințărilor făcute la biroul permanent.

Ședința primă.

Încă înainte de venirea comitetului Asociațiunii sala era eminent plină și îndesuită de public. Membrii comitetului erau postați pela mesele verși o mulțime de dame și domnișore au ocupat locul în mijlocul salei. La propunerea avocatului Ioan Budințan din Bocșa se alege o comisiune de 3, pentru a invita pe president la ședință. Se alege advocații din Lugos: George Martinescu, Fabin Rezei și Titu Hațeg, președintele comitetului central pentru arangiere.

Cătră orele 12 între frenetice urale de „Să trăescă“, cari păreau că nu se mai terminau, pășesc în sală membrii comitetului Asociațiunii în frunte cu președintele I. M. Moldovan, membrii Partenie Cosma, Ioan Papiu, Zacharia Boiu, Iosif Sterca Șuluțiu, Onoriu Tilea, Leontin Simonescu, Dr. C. Diaconovici Dr. Vasile Bologa și alții. Se observă că Ilustritatea Sa pâr. archimandrit și vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, au sosit mai târziu venind la adunare direct dela băile din Boemia cu trenul de Joi seara. De odată cu comitetul întră în sală dñii Dr. Eugeniu Mocioni, Zeno Mocioni, Vincențiu Babeș, George Pop de Băsesci, profesorul Străjan din Craiova, Vlădescu prof. univers. din București, Patriciu Barbu, Vasile Mangra, Dr. Oncu, Dr. Stefan Pop, Dr. Ioan Rațiu etc. Publicul îi primesce cu ovațiuni și frenetice aplause de „Să trăescă“.

Președintele Asociațiunii, dl I. M. Moldovan, cetesce o frumoșă și elocuentă cuvântare de deschidere, (o publicăm la alt loc, Red. Tel).

Discursul președintelui a fost întrerupt de repețite-ori prin aplause însuflețite. Tot publicul asistent l'a ascultat în cea mai încordată linișce. În fața dlui Bela Litsék, vice-comite și reprezentant al guvernului am observat cele mai multe semne de interes și atențiune, ochii îi erau ațintiți la președinte pentru a pute prinde tot cuvântul exprimat.

După terminarea acestui discurs, Ilustritatea Sa dl Dr. Alex. Mocionyi salută în numele bănațenilor pe comitetul Asociațiunii transilvane prin o clasică vorbire. (Acesta o vom publica în numărul viitoriu. Red. „Tel. Român“).

Acest discurs, rostit cu o elocuență rară și unică în felul său, compus cu multă dibăcie, ce tradă pe adevăratul diplomat, a fost ascultat cu cea mai mare atențiune și întrerupt prin dese aclamațiuni și frenetice aplause. El va forma un eveniment epocal în analele Asociațiunii. Și într'adevăr dacă vom ține sus și tare la trinitatea sântă: la creștinism, naționalitate și patriotism, geniul națiunii plana-va ca scut puternic asupra noastră, și „afară de frica Domnului, altă frică nu vom cunoșce“!

În decursul vorbirei dlui Mocionyi întră în sală iubitul nostru episcop I. Preasânția Sa dl Nicolae Popea, publicul erumpe în frenetice aplause de „Să trăescă“! I. Preasânția Sa a ocupat loc la masa comitetului, la dreapta președintelui.

Președintele Moldovan mulțumesc dlui Al. Mocionyi pentru frumoșă bineventare, pe care o privește de un bun augur pentru viitorul Asociațiunii.

Urmă la ordinea zilei raportul comitetului despre activitatea sa în decursul anului expirat. Raportul fiind tipărit și împărțit atât membrilor cât și oșpeților la propunerea dlui George Pop de Băsesci, se privește de cetit și pentru censurarea acestuia se dă unei comisiuni compuse din domni: Alexandru Mocionyi, Dr. Vasile Hossu și Dr. Georgiu Vuia, medic în Mehadia.

Se procedează apoi la alegerea unei comisiuni pentru examinarea rațiociniului pro 1895 și a proiectului de budget și se alege domni George Pop de Băsesci, Dr. N. Oncu, adv. în Arad și Dr. Isidor Pop, adv. în Lugos.

După aceea se alege o comisiune pentru încasarea taxelor dela membrii și încrierea de membrii noi, și se alege domni: Dr. Stefan Petrovici, George Martinescu, advocați în Lugos și Onoriu Tilea, inginer în Sibiu. În ce privește înscrierea de membrii noi, secțiunea respectivă din comitetul arangiator și-a făcut datorița.

Secretariul al II-lea, dl Dr. V. Bologa cetesce raportul privitor la modificarea statutelor. Spune, că la 12 Septembrie 1895 s'a așternut o reprezentațiune ministrului reg. de interne în cauza modificării, la 30 Ianuarie același ministru a cerut alte modificări, la 10 Iunie c. s'a trimis a doua reprezentațiune și că răspuns până acum n'a sosit.

Urmând la ordinea zilei propunerile, preșidiul anunță, că comitetul are propunere privitoare la edarea unui manual, ce ar explica legile și ordinațiunile poporului într'o limbă accesibilă lui. Se conrede comisiunii alese pentru censurarea raportului general.

La punctul 6 din program, dl Vincențiu Grozescu, protopresbiter gr. cat. în Lugos cetesce disertațiunea intitulată: „Momente istorice despre continuitatea Românilor în Bănat“. Disertațiunea întocmită pe diverse isvóre vechi și noue, se primesce de public cu satisfacțiune și mulțumire. Disertațiunile membrilor: Ioan Popea, despre: „Influința casei părintesci asupra indivișilor și a națiunilor“ și a dlui Gavriil Pop, despre: „Căsătoria la Români“ se amână pe ședința viitoare.

Secretariul Dr. V. Bologa dă cetire următoarelor telegrame sosite la adresa preșidiului: I. Preasânția Sa Ioan Mețianu, episcopul Aradului, Dr. Aurel Murășan Brașov, inteligența din Betlean, Oltean pentru inteligența din Verșeș, General-majorul Seracin din Caransebeș, Popovici din Bocșa, redacțiunea „Tribunei“, savantul profesor G. Weigand, din Hațeg, Petra Petrescu Brașov, inteligența din Orăștie, adv. Nicola din Alba-Iulia, publicistul P. Broștean din Brașov, Petru Truța din Arad, Bontescu din Hațeg, Augustin A. Nicóră pentru inteligența din Deva, Asociațiunea aradană și altele.

Cu acestea preșidiul ridică ședința primă la orele 1³/₄ p. m.

Vecernia și Ruga.

Vecernia s'a început la orele 4 p. m. Publicul și acum a umplut spațioșă biserica gr.-or. din loc, ca se asculte frumoșele cântări bisericicești ale „Reuniunii de cântări din Lugos“. Un moment plin de evlavie și înălțător de inimi a fost, când protopresbiterul Dr. G. Popovici, asistat de preoții Mateiu Ignea și Nicolae Birăescu au cântat rugăciunea „Lumină lină“ și „Cine e Dđeu mare ca Dđeu nostru“.

Ér acum se ve descriu petrecerea așa numită: „Ruga“. Pe aici prin Bănat există obiceiul vechiu și frumos, că toate comunele bisericicești când se serbeză hramul bisericii respective, se arangeze în folosul bisericii o petrecere de joc, unde tineri și bătrâni, industriași și inteligență își petrec și jócă până a doua zi.

Așa bună oră în Lugos în tot anul din petrecerea acesta, care se ține în tot anul în ziua de sânta Mărie, hramul bisericii de aici resultă un venit curat de 3-400 fl.

Ruga din anul acesta a fost imosantă Mulțimea nu a încăput în curtea bisericii, mare ca piața Brașovului, ei a trebuit să se rupă pâlănul dinspre grădina „Concordia“, ca se încăpă publicul. După terminarea serviciului divin protopresbiterul tractului, comitetul parochial, de astădată și membrii din comitetul Asociațiunii, sunt primiți de capela musicală la locul de petrecere, unde după usul vechiu protopresbiterul tractual dă curs liber jocului. Protopresbiterului Dr. G. Popovici i-se presintă din partea epitropiei parochiale o domnișóra. De astădată a fost alésă gentila domnișóra Mariș Ignea. Protopresbiterul a binecuvântat-o, a luat-o de mână și făcând doi pași în dreapta și doi în stânga a predat-o apoi dlui Tiberiu Bredincean, jurist, și cu acestea apoi s'a început „Ruga“ luând parte la joc sute de părechi. Se susține credința, că acei tineri, cari încep „Ruga“ până la anul următor se vor căsători. Nu știu basată e credința acesta, destul că domnișóra Letiția Tempea și scriitorul acestui raport, începând acum un an „Ruga“, ađi ne vedem ambii căsătoriți!

Petrecerea a fost foarte animată. Excelenta muzică a lui Nica Iancovici te șilescă să joci și fi cât de bătrân. Petrecerea s'a întrerupt la orele 7 seara, parte pentru cină parte din împrejurarea, că la 8 ore s'a început emularea corurilor.

(Va urma).

Vorbirea de deschidere

rostită de președintele Asociațiunii transilvane I. M. Moldovan, la adunarea generală ținută la Lugos.

Onorată adunare!

Cu viuă mulțămire salut pe aceia cari în număr atât de frumos s'au prezentat la această sârbătore cu însemnătate deosebită în analele Asociațiunii noastre.

E primul pas ce se întreprinde spre a lărge cercul de activitate al societății noastre culturale și a-l extinde la toți Românii locuitori în largul și frumosul teritor al Ungariei. Este prima-ora, că ținem adunarea generală afară de granițele dintr'un timp ore care ale Transilvaniei și cu acestea împlinim dorința respicată de repețite ori a fraților situați mai cătră periferia teritoriului locuit de Români, însă sub aceeași stăpânire politică.

Patria noastră comună foarte bine și după adevăr se asemână cu o grădină înșesată cu fel de fel de pomi, cari producând flori și fructe de soiuri diferite, fie-care după firea sa, toți contribuiesc a înălța frumoșă grădină și a ridica valoarea țării în ochii celor ce o privesc.

Fie-care din popórele locuitoare aci are însușirile sale bune și va fi având fără îndoeală și scăderile sale, că în lume lucrurile sunt mestecate. Cele dintâiu trebuie desvoltate și cultivate, aceste din urmă înădușite și stirpitate. Desvoltarea și stirpirea acesta recere muncă îndelungată și stăruitoare.

Asociațiunea noastră și-a pus de problemă a inobilita și îndulci fructele unui soi din pomi, ce ocupă în mod precumpător un ținut considerabil din partea răsăritenă a Ungariei. Ea și-a avut membrii sei între toți Românii de pe teritoriul Ungariei fără de căutare la ținutul în care locuiesc, dar adunările ei generale, îndatinate a se ține din an în an, până aci au descălecat tot numai în lăuntru corónei și pădurei de munți seculari, întru ale căror restringeri nepetrunse, străbunii nostri au aflat adăpost pe timpul invasiunilor.

Acesta e primul pas ce-l face, scoborind costa munților și înaintând spre marginile extreme ale terenului ocupat de nēmul nostru.

Legătura sângelui și a limbii, cari închegă și țin la olaltă deosebitele națiuni și produc diversitatea lor, — legătura sângelui și a limbii, care la români totdeauna s'a manifestat cu tărie neinvinsă, încât șașa lui Bonfiniu, că Românul mai mult au luptat pentru limbă decât pentru viața sa, este adevăr istoric în deplina putere a cuvântului, — aceste legături puternice făcăr, ca adunarea ținută în anul trecut la Blaș să se supăvitări frățesci și să prefigă locul adunării prezente între frații, ce locuiesc această regiune încântătoare.

Fie de bun augur pasul acesta, și contribuiescă el cu îmbelșugare la producerea acelor fructe, cari unul fie-care din noi le dorim și așteptăm dela însoțirea ce ne-a întrunit aci.

Adevărat, rezultatele ce putem constata dela întemeierea Asociațiunii sunt puține și molesce, dar se nu trecem cu vederea greutățile interne și externe cu cari avem a ne lupta de ori câte ori nisui o face un pas înainte. Totdeauna brănele noastre trebuie să fie încinse. brațele înarmate. Trebuie să cucerim formal terenul împedecat în greutateți felurite și altora, cari se află în pozițiuni favorabile, de tot ne-cunoscut.

De acesta nu avem a ne mira, când știm cu toții, trecutul ce vitreg a fost pentru noi și prezentul la câte frământări ne este expus. S'a cerut stăruință de fer, ca Românul să se pótă țină în ținuturile acestea, pentru-că ele de o parte sunt foarte expuse prin situațiunea lor geografică, pe de altă

parte sunt foarte atrăgătoare nu numai prin glia lor mănăsă, dar și prin avuțiile nesecate ce țin ascunse în sinul lor.

Se cere stăruință în deocăz, când în lupte de existență ce decurge între popore, deciziunea nu atâră dela forța brută, ci mai vârtos știința și cultura câștigă precumpănire atât în răsbóiele sângeróse, cât și între cele pacinice.

Poporul nostru încă a ajuns la recunoscerea acestor adevăruri. Éta ne vedem și la el emulațiune nobilă pentru progres în cultură, éta pentru ce el se bucură din totă inima, când póte constata un paș cât de mic înainte pe calea nesfârșită a deșteptării și luminării.

Judecătorul nepărtinitor chiar în acest ținut în care petrecem acum, va trebui să constate progrese în cultură foarte îmbucurătoare, dacă va alătura stările de acum cu cele de mai înainte. Cu 200 de ani înainte de acésta câte și ce biserici românești erau pe aci? unde și ce scóle răspândéu lumina binefăcătoare? De mult, tare de mult alergările sêlbatică ale barbarilor sfărmară și îngropară sub pământ cultura înfloritoare, ale cărei urme le descoperim și astăzi mai în toate ghiulele și acestur teritor. Valuri preste valuri urmară în decursul veacurilor și împedecară ne contenit ori ce nisuiță de înaintare a poporului nostru. Încă nu sunt 200 de ani, de când s'a frânt furia celui din urmă val și pacea și liniștea oținută de milenii, s'a recedat, scurt în viața unui popor, s'au ridicat sate și orașe înfloritoare, s'au ridicat biserici și scóle, cari purcedând mână în mână lucră cu zel și stăruință îmbucurătoare la pregătirea unui viitor mai bun și la ridicarea nómului nostru pe aceeași tréptă de cultură cu celelalte popore.

Fie, ca Asociațiunea noastră să ajute și ea prin activitatea sa emulațiunea nobilă spre cultură a Românilor din ținutul acesta.

Încă odată salutându-vă din inimă pe toți, declar adunarea generală de deschisă.

Noutăți.

Rectificare. Din o regretabilă eróre în raportul despre sêrbătorile dela Lugos, înalt Preasánția Sa domnul episcop al Caransebeșului Nicolae Popea, e pus cu titlatura „Preacuviosia Sa“.

Rectificăm acésta regretabilă greșelă. Asemenea trebuie să rectificăm și notița despre membrii fundațiunei Gozdu, unde tot din greșelă s'a omis numele domnului jude de tablă Dionisiu Poynariu.

Lueger între jidani. Lueger, celebrul antisemit din Viena e făcut în Duminea trecută o excursiune la Budweis. Jidani de vând cunoscință despre lucrul acesta sau făcut o primire, care revarsă destulă lumină asupra mardăriei ființei lor. S'au prezentat în cete tumultuóse pe peronul gării și în momentul, când Lueger s'a dat jos din tren tabăra s'au fluera, amenințându-l cu larmă teribilă. Sberia, s'au isbucit într-o larmă și se cupău bătându-se cu pumnii în pept și scărmanându-și perciunii. Lueger a trecut printre urmașii celor de pe pământul „Gosen“, liniscit.

O conferență despre noi. Distinsul filorom Roberto Fava, directorul „Messagerului Național“ din București a ținut în Roma la 27 August o conferență despre: „Cestiunea națională română în Transilvania și Ungaria“. Conferența a succés splendid. Mai tóte diarele italiene se ocupă de un interviu de conferența dlui Fava aducând lungi și șesgultóre rapórturi despre decurgerea și succésul conferenței.

Examenle la voluntari. După-cum se anunță din Viena sunt în curgere unele schimbări și reforme esențiale, cari vor intra în vigoare chiar la facerea examenelor de oficeri din anul acesta. Esența reformelor constă în faptul, că voluntarilor la facerea ex-

amenului li-se permite a răspunde în limba lor maternă. În chipul acesta mulți dintre aceia cărora limba germână le causa mari greutăți vor fi scutiți de onorifica titulă: Zweijähriger musswilliger.

Turn prăbușit. În zilele trecute s'au serbat cu mare pompă milenii ungurești în satul lor istoric Pannonhalom, desvélindu-se totodată în prezența ministrului Wlassics și un monumet arhitectural. Sória era voit înslăca să le mai reducă bucuria. S'a întemplat, că turnul dela biserica satului, ridicat anume din incidentul mileniiului, s'a prăbușit în noaptea aceea cât a fost de lung. De ce nu le ai amestecat și limbile, domne...

Mórté tragică. Pe drumul de fer, ce trece pe hotarul comunei Chichinda-mare a avut loc o scenă mișcătoare. Băiatul de 13 ani a unui paznic s'a aruncat cu mâinile întinse înaintea locomotivei. Când conducătorul a dat semnalul de pericol a fost târziu, căci trupul copilului era sdrobit în bucăți. Nefericitul părinte, când a vădút cadavrul băiatului său a fost lovit de apoplexie și a cădút numai decât mort la pământ.

E. M. K. E. Asociațiunea culturală magiară din Ardel își va ține în 8 Septembrie st. n. a patruspredecea adunare generală în vasta sală a expoziției millenare din Budapesta.

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român“.

Valea Hațegului, în 10 August 1896 v.

Onoratele dle Redactor!

Țera Hațegului cu locuitori români atât de pacinici și răbdători, încât li s'a dus vestea că numai dacă nu-i calcă se-i dóră preste mësura, alianul póte să și facă dómrele în dragă voia lui.

A răbda e o vîrtute, dar a răbda prea mult și până în infinit e o lășitate, e o trândăvie — și a răbda vędédu, cum ți se răpesc dreptul, este o crimă. Drept aceea, nu e onóre a șterge din lume, ori a omorî, ci din contră, e un delincent, cine îndrăsnesc a cugeta numai la așa ceva.

Și totuși Țara Hațegului, și mai mult capitala ei, nu a putut scăpa de pomul milenar!

Avem de a face cu un nou atentat la viața noastră națională. Atentatul s'a pregătit și s'a plămădit în cercurile înalte de unde ca un venin s'a turnat preste noi, ca astfel opăriți să putem fi sdruncinați și lipsiți de puterea ochilor sufletesci, de puterea intelectuală.

Óre până când va privi D-zeu la atari stăpâni, cari și lumina ochilor încă voesc să 'ți-o răpescă?!

E vorba, că în Hațeg există de 25 de ani o scóla comunală de fetițe cu limba de propunere românească, și în restimpul acesta tot astfel de învățătoare a avut, cari au făcut onóre la scólei lor, dar întrege națiuni, încât sunt de admirat într-un tot ce au privit chemarea lor. Vestea acésta a ajuns și la urechile celor din fruntea ocăruierei, că veđi domne, să deșteptă, să perfecționeză și femeia română și deșteptându-se va fi preferită, are având lucrare, va fi mai harnică și ca atare mai tădută decât tóte străinele.

Din punctul acesta de vedere s'a născut invidia, ura și pisma lui Cain, încât acésta scóla, care purta în frunte crucea femeii române, trebuí să capete o lovitură de mórté ca astfel sdruncinată de glónțele milenare în suferințe grele, împărțită cu misteriiile omilor milenare, se póta trece mizeriend la cele eterne.

În 3/15 August a. c. s'a ținut ședința scaunului școlastic comunal, în carea între alte obiecte se publică și abdicerea fostei învățătoare, o d-șóra prea modestă, tórté înțeleptă cu fórté bune calități și cu o conduită morală exemplară. La acésta, deși cu regret nu am avé altceva de observat, decât că d-șóra menționată făcea mult mai bine dacă își dădea abdicerea într-o scrisóre compusă în limba română, după cum merita atât ea cât și caracterul scólei și cum era înțeles. Dar ce se-i faci dacă suntem în anul mileniiului și n'a putut nici ea să nu 'și schimbe portul ca mulți alți greșiți, póte fără voe.

Primarul orașului Muzsnay Béla, ca președinte aducând acésta abdicere înainte, se primesce. Imediat apoi membrul Dr. Moskó Antal și faciat pentru că acésta scóla în cauze financiare se se disolve — se nu mai funcționeze.

Românii, ce e drept, se opuseră cu energiă contra acesteia — dar totul înzadar, căci propunerea se primi cu majoritatea magiarilor.

Au protestat în scris contra acestei violări membrii: Ioan Baciu, Ambrosiu Bêrsan, Ștefan Șelariu, Nicolae Sânzian, Paul Oltean și Nicolae Nestor, dicend că cestiunea sistărei scólei nu depinde dela voînța comitetului școlastic, pentru-că el e numai îngrijitorul și nu susținătorul scólei, și că chemarea seculului prezente este înmulțirea și nu reducerea scólelor pe motive neîntemeiate și cu scop tendențios.

Cine a asistat la examenul din urmă al fetițelor române, făcut sub presiunea dlui A. Bêrsan și pînă cu revoca în memorie frumósele răspunsuri ale acelor, și va mai conserva ceva din vorbirea de încheiere a președintelui, uimit de marele și strălucitul progres, va trebui să se prevadă cumcá agonia, în care se află astăzi scóla noastră, numai alésă medicină o va pute vindeca, și acea medicină este consolidarea și închegarea Românilor într'un cuget și o simțire cu devisa: „Voi o omorîți, noi o înviem“.

Domne ajută! Așa să fie!

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Raport general

despre activitatea comitetului central al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ în decursul anului 1895.

(Urmare.)

V. Membrii Asociațiunii.

La finea anului 1895 au fost:
1. Membrii fondatori: 72, (1894: 73);
2. Membrii pe viață: 171, (1894: 162);
3. Membrii ordinari cu taxă anuală: 668 (1894: 412); cari au solvit deja taxele pro 1895.

Consemnarea membrilor noi ai Asociațiunii, primiți de comitetul central dela ultima adunare generală și provédúți cu document de legitimare, se așterne sub F), ér sub G) se așterne consemnarea membrilor Asociațiunii, răposăți în intervalul amintit.

VI. Biblioteca Asociațiunii.

Biblioteca Asociațiunii la finea anului expirat a constat în general din 3306 opuri în 9773 broșuri și 15 charte, față cu 3232 opuri în 7389 tomuri, 5521 broșuri și 15 charte dela finea anului 1894.

Dintre finea anului 1894 au curs parte gratuit, parte în schimb pentru organul Asociațiunii „Transilvania“ următoarele: „Archiva“ organul societății științifice și literare din Iași, „Biserica și Șcôla“ din Arad, „Dreptatea“ din Timișóra, „Familia“ din Oradea-mare, „Fóia diecesană“ din Caransebeș, „Fóia de Duminea“ din Timișóra, „Gazeta Bucovinei“ din Cernăuți, „Gazeta Transilvaniei“ din Brașov și „Telegraful Român“ din Sibiu.

Față cu sporul de mai sus statul bibliotecii a scădút în anul 1895 cu 132 tomuri și 324 broșuri, parte depuse spre vëndare la librării, parte dăruite pentru bibliotecii și date în schimb pentru alte cărți.

VII. Publicațiuni literare.

La adunarea generală ținută în anul trecut în opidul Blaj s'a prezentat propunerea ca secretarul I. să facă în finea anului un raport detaiat despre literatura română pe teritoriul Ungariei, în care raport „Asociațiunea se pronunțe definitiv și asupra chestiei: care a fost în anul, asupra căruia rapórtéza, cea mai bună operă tipărită românească“ și acesteia opere să i se confere un premiu de cel puțin 300. fl.

Adunarea generală, ocupată atunci în mod extraordinar cu noul proiect de statute, nu a putut intra în dezbaterile acestei propuneri, ci a predat-o comitetului central „spre posibilă considerare“.

Comitetul central după studiarea temeinică a cestiunii a enunțat în ședința sa din 2 Ianuarie a. c., că realizarea propunerii ast-

fel cum a fost formulată la Blaj, nu o află folositoare, pentru că de o parte adunarea generală nu are însușirile unei corporațiuni literare, nu care — abstragend de la scóla timpului, de care dispune, — ar pute întra într'o apreciere critică și detaiată a operelor apărute în decursul unui întreg an, ér de altă parte premiarea prevédută în propunere pe lângă multe alte inconveniente nu ar atinge scopul dorit, pentru că nu ar conține nici un rezultat literar.

Comitetul central a decis deci, ca premiile Asociațiunii, — care pân' atunci, până când nu se va pute organiza în sensul noului proiect de statute și ca corporațiune literară, trebuie să se restrîngă mai ales la sprijinirea literaturii, — să se confere și în viitor pe cale de concurs și pe baza de recenziuni critice, lucrute de bărbați de specialitate.

De altă parte însé comitetul a recunoscut necesitatea, ca Asociațiunea și în actuala ei organizațiune de corporațiune literară, să urmărească cu mai mare atențiune literatura noastră națională, care este un factor principal al înaintării poporului român.

Din acest motiv a decis ca secretarul I. să facă în fie-care an un raport general despre întreaga producțiune literară de pe teritoriul apărării, care raport — fără a intra într'o apreciere critică a operelor singurate, — să arete în liniamente generale direcțiunea mișcării noastre literare, să cerceteze dacă acésta direcțiune coréspondéu trebuințelor noastre reale și să designeze atât terenul, unde producțiunea literară este avisată la sprijin, precum și direcțiunile, unde cari Asociațiunea ar pute contribui la înaintarea ei.

A fost de lipsă a permite aceste informațiuni, pentru a pune în vedere punctul de plecare al acestei părți a raportului general.

(Va urma.)

Bibliografic.

A apărut:

„Sintaxa limbei germane“ întocmită pentru clasele superioare ale scólelor medii, precum și pentru preparandii de Nicolau N. Pilția, profesor la gimnasiul fl. 1.25 = 2 cor. 50 fl. Brașov, editura librăriei Enric Zeidner 1896.

Diverse.

Napoleon I. și d-șóra Georges. D-șóra Georges, vestita teatralistă, într'un timp se bucura de mare trecere la Napoleon I., dar fiindcă acesta nu era prea darnic față de ea, relațiunea era mult superficială decât dorea ea. Într'un rând a rugat pe împérat să o dăruască cu un portret al său. Se înțelege, ea aștepta un portret încadrat în rame de aur și ornat cu diamante. Napoleon fiind însé în ziua aceea în voie rea, și-a deschis portmoneul și i-a predat o bramescote, de 5 franci, portret mai fidel nici când nu vei căpéta dela mine.

Petru cel Mare în Hollandia. Petru cel mare, țarul tuturor rușilor, în călătoriile sale prin Europa e cercetat și Hollandia. Principele Evropia s'a grabit a-l hollandia cu tóta curtea sa și a dat în onórea lui un mare prând. Petru cel mare însé nici decum n'a fost mulțămít cu acest ospét lucullie, și cum era el din fire foarte sincer, și a exprimat pe față nemulțămirea sa. Și pentru ce n'a fost óre mulțămít? Pentru că nu l'ar fi satisfăcut prândul lucullie? Nu, cu l'ar fi satisfăcut prea costisitoriu. — Mánios a întrebat pe principele, despre numărul locuitorilor țării, despre avuția ei și după-ce la tóte acestea a primit răspunsuri exacte, a întrebat încă pe principele că óre locuitorii sunt mulțămíti? La răspunsul afirmativ, suridénd, a declarat, că aceia, Țeu nu așa dic și a ținut principelui o morală despre datorințele sale de domnitoriu, de acésta mai bine s'ar fi băgat în pământ de rușine decât sê-l asculte. La urmă s'a adresat cătră moștenitorul de tron în etate de 12 ani și i a dicit să nu urmeze exemplul tatălui său.

[123]

1-3

Anunț.

Fiind vacante **două posturi de institutori interni** în Institutul de băeți „Alex. Frateșiu“ — Craiova, se publică spre cunoștință amatorilor.

Condițiunile de admitere: să fie bacalauriați (examen de maturitate) cu preferință, sau abiturient, sau absolvenți ai unei școli preparandiale (pedagogice) însușind și examenul de calificare cu preferință.

Cererile se vor adresa la direcțiunea Institutului, care va anunța și onorariu.

Director:

Al. Frateșiu.

Nr. 408/896 Prot.

[111] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Mercurei se escrie prin acesta concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Cenade, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl., cuartir liber în edificiul școlii și lemnele necesare pentru foc.

2. Dobârcea, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. și lemnele necesare pentru foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a se presenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă la biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântări.

Cererile de concurs instruite conform legii în vigoare, au să fie înaintate subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul fixat.

Mercurea, la 4 August 1896.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurei în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

I. Droc,
protopresbiter.

ad. Nr. 507-1896

[116] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante, în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul gr. or. al Bistriței, se escrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare.

1. Borgo-Prund, un post de învățătoriu și un post de învățătoare

ambele cu salariu de câte 300 fl. și bani de cuartir câte 30 fl. din fondul școlar, apoi folosirea în părți egale a grădinei școlare în mărime de 1 Jug. 1500⁰⁰;

2. Galați, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. în bani dela popor, cuartir în edificiul școlii, lemnele de încălzit și folosirea grădinei de legume de lângă școlă.

3. Blașfalău de sus, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl. dela popor, cuartir în edificiul școlii; 3 orgi de lemne de foc și folosirea grădinei de legume de lângă școlă.

Concurenții au ași așterne suplicile instruite conform normelor din vigoare în termenul deschis, la oficiul protopresb. gr.-or al tractului Bistriței.

Borgo-Bistrița în 31 Iuliu 1896.

În conțelegere cu comitetele parohiale.

Simion Monda,
protopop.

AVIS.

In librăria tipografiei archidieceesane se află de vânzare următoarele cărți:

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechi și nou, nelegată fl. 10, legat . . .	fl. 15 —
Chiriacodromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat . . .	12.—
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. în . . .	18.—
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg. . .	20.—
Octoich mic, neleg. fl.—60 cr. leg. . .	—75
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat . . .	—75
Proscomidia altarului . . .	—25
Penticostariu neleg. fl. 8, leg. . .	10 —
Rânduiala la sfîșnirea bisericilor . . .	2.50
Triodion cu Strajnic neleg fl. 20, legat . . .	25.—

II. Cărți scolare.

Abedar de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg. . .	—24
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat . . .	—25
Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 l.g. . .	—25
Abedar magiar-român, de N. Putnoky leg. . .	—20
Aritmetica, de P. Dima . . .	—32
Abedar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. = . . .	—45
Aritmetica după Lurz . . .	—20
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. = . . .	—35
Carte de citire de Z. Boiu p. I. ediție nouă, nel. cr. 30 leg. . .	—40
Carte de citire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg. . .	—30
Carte de citire de Ioan Popescu legată . . .	—70
Catechism de M. Toma . . .	—30
Catechism bogat . . .	—50
Carticică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă . . .	—15
Comput de Ioan Popescu . . .	1.20
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă . . .	2.—
Compendiu de drept canonic ediție nouă . . .	3.—
Conducător la Abedar de I. Popescu . . .	—10
Culegere de cântec naționale . . .	—25
Carte de citire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II. = . . .	1.—
Carte de cântări bisericesci pentru copii . . .	—12
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a . . .	—20
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg. . .	—20
Chemia elementară de Vlaicu . . .	—80
Chemia anorganică de Filipescu . . .	—80
Drepturile și datorințele civile . . .	—20
Elemento de Geografia de Zacharia Boiu . . .	—30
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu . . .	—30
Elemente de Istoria nat. și Fizica de Z. Boiu . . .	—30
Elemente de Fizică de I. Dariu . . .	—30
Fizica de Făgărășan . . .	—40
Gramatica română de Mihailan el. II. = 10 cr. III. = 16 IV. = . . .	—24
Geografia pentru școl. populare de I. Dariu leg. . .	—35
Geografia pentru școl. populare de Moldovan & Făgărășan . . .	—30

Geografia pentru școlile medii de Moldovan & Făgărășan I . . .	fl. 1.20
Geografia pentru școl. medii de Moldovan & Făgărășan II. . .	—50
Geografia pentru școlile medii de Făgărășan & Bârsan II. . .	1.—
Gramatica română de I. Dariu . . .	—25
Gramatica limbii magiare de Crișan & Putnoky . . .	1.—
Istoria biblică pentru școl. populare . . .	—30
Istoria biblică pentru școlile medii . . .	—55
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II. . .	3.—
Teagoga de Dr. Ilarion Pușcariu . . .	i.50
Istoria bisericescă ptru școl. pop. . .	—35
Istoria bisericescă pentru școlile medii I. II. . .	1.—
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop . . .	—25
Istoria Ungariei de S. Moldovan . . .	—26
Istoria Ungariei pentru școlile secundare de V. Goldiș . . .	—80
Istoria universală pentru școlile secundare de V. Goldiș . . .	1.—
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I = 50 II. = . . .	—60
Istoria literaturii române de Lazariciu . . .	1.—
Legendar român de V. Petri . . .	—50
Legendar magiar român de N. Putnoky . . .	—30
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă . . .	—40
Mărturisirea ortodoxă . . .	1.20
Pastorală veche . . .	1.—
Pastorală nouă . . .	1.50
Pomăritul de D. Comșa . . .	1.—
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu . . .	1.—
Psihologia empirică de I. Popescu . . .	2.—
Teologia dogmatică . . .	1.—
Teologia morală . . .	1.50
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky . . .	—70

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea . . .	fl. 2.50
Istoria biser. politico-naționale . . .	1.—
Enchiridion sau carte manulă de canoane . . .	4.—
Învățătorul și poporul de Marienescu . . .	—50
Polemia contra Heliad . . .	—50
Calendarul pe anul 1896 . . .	—30
Serisori apologetice . . .	—50
Sunete și resunete de Z. Boiu . . .	—50
Scrierea sf. Ioan gură de aur . . .	—50
Vocabular român german . . .	—70
Anghira creștină (cuvântări) funebreale de T. V. Gheaja . . .	1.50
Anecdote și glume de T. V. Gheaja . . .	—65
Antologie română de I. Manliu . . .	1.75
Cel mai mare bine din lume de Făgărășan . . .	—20
Cine ce face lui își face, comedie întrun act pentru tinerimea școlară . . .	—10
Codicele de Mateiu Voilean . . .	—80
Colinde de A. Marienescu . . .	1.10
Compas românes. de P. Petrescu . . .	—50
Cuvântări funebreale de Z. Boiu . . .	1.50
Crestomația română de I. Manliu . . .	1.75
Date istorice de I. C. Pușcariu . . .	2.—
Descăntece populare de Marian . . .	2.—
Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu . . .	2.50

Doine și strigături de St. Montean . . .	fl. —12
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariț . . .	—80
În memoria lui G. Bariț peșii de G. Joandrea . . .	—20
Întrebări de educațiune și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span . . .	1 —
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau . . .	—50
Leexiconul comunelor bisericesci din archidieceasă de Dr. Remus Roșca . . .	1.—
Noul atac asupra școlilor noastre. Manual de drept cambial de I. Socaciu . . .	2.—
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărășan . . .	—20
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju . . .	—25
Poesii de Andreiu Murășan . . .	1.50
Poetica română de I. Manliu . . .	1.75
Povesci ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V . . .	1.25
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu . . .	—75
Retorica și stilistica de I. Manliu . . .	2.—
S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi . . .	—15
Studiu diu economia națională de P. Petrescu . . .	—40
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu . . .	—45
Stupăritul de C. Dimian . . .	—80
Vechia metropolie de N. Popea . . .	1.50
Protocolele sinodale dela 1864—1893 tôte laolaltă . . .	19 —
Protocolele congresuale dela 1868—1891 tôte laolaltă . . .	7.60
Statut organic . . .	—25
Regulament pentru parochii . . .	—10
Regulament pentru organizarea provisorie a învățământului . . .	—10
Regulament pentru procedura matrimonială . . .	—20
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian . . .	—10
Regulament pentru afaceri interne congresuale . . .	—20

IV. Tipărituri.

Budget căla . . .	—03
Catalog de clasă căla . . .	—02
Catalog de clasă broș. din 10 căle . . .	—30
Catalog de clasă broș. din 15 căle . . .	—45
Catalog de clasă broș. din 20 căle . . .	—55
Carte de evidență căla . . .	—03
Carte de evidență leg. din 30 căle . . .	1.80
Carte de evidență leg. din 40 căle . . .	2.10
Chronica școlară l.g. . .	1.50
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta școlă căla . . .	—02
Conspecte protopopesci, pentru noucun.	—05
Conspect despre comunele matre și filie căla . . .	—03
Conspect despre vizitarea școlilor căla . . .	—03
Conspecte de catechisați căla . . .	—03
Conspecte scolare inv. (date statistice) căla . . .	—06
Conspecte prot. I. II. III. căla . . .	—06
Conspecte de absenții săptămânale și lunare căla . . .	—02

Contul capitalelor active căla . . .	fl. —03
Estrase din protocolul botezaților, cununăților și morților esempl. . .	—01
Matrícula școlară căla cr. 2 legată din 50 căle . . .	1.50
Inventare pentru averea bisericilor . . .	—10
Jurnal de casă căla . . .	—03
Jurnal de casă leg. 25 coli . . .	165
Jurnal de casă leg. 30 coli . . .	1.80
Obligațiuni ptru biserici esempl. . .	—01
Protocolul buneii învoiri căla . . .	—06
Protocolul buneii învoiri leg. din 50 căle . . .	4.—
Protocolul parochial căla . . .	—06
Protocolul parochial leg. din 50 căle . . .	4.50
Protocolul botezaților căla . . .	—06
Protocolul botezaților I. din 50 c. . .	4.50
Protocolul cununăților căla . . .	—06
Protocolul cununăților I. din 50 c. . .	4.50
Protocolul morților căla . . .	—06
Protocolul morților leg. din 50 c. . .	4.50
Protocol de esibite căla . . .	—03
Protocol de esibite I. din 30 căle . . .	1.80
Protocol de esibite I. din 50 căle . . .	2.50
Prot. de clasificățiune căla . . .	—02
Prot. de clasificățiune I. din 50 c. . .	1.50
Specificațiuni pentru nou cununăți căla . . .	—05
Testimonii școlare esempl. . .	—02
Testimonii de religie . . .	—02

V. Icoane.

Icoana înmormântării domnului pe pânză . . .	fl. 2.50
Icoana înmormântării domnului pe hârtie . . .	—50
Icoana celor trei Ierarchi pe hârtie . . .	—30
Icoana Evangeliștilor pe hârtie . . .	—50
Portret Șaguna . . .	1.—
Portret Gozdsu . . .	1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100 . . .	—70
Libele de comput à 1 cr. 100 . . .	—70
Libele de dictando à 1 cr. 100 . . .	—70
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu . . .	—15
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și cuadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și . . .	—45
Tocuri (côde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata . . .	—
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. mîia de căle . . .	—
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. 1 fl. 1.20 1.80 2 și 7 fl. . . .	—
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl 20 cutie constătătoare din 144 bucăți . . .	—
Tăblițe de pîtră bucata 7, 10, 12 14 și 15 cu bucata . . .	—
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri foarte moderate.	—
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata . . .	—
Trăisti de școlă pentru copii, chipuri pentru copii, Cercete, Văpsele și pensele, Hârtie sugativă . . .	—
Calemar, Liniale, hârtie pentru steglagiu, Albume, Blocuri, Tinte de desam; totfelul de negrelă, tôte acestea cu prețuri foarte moderate.	—